

Dagboek 4 15 maart 2019

Vandaag beginnen we met de jaarlijkse districtsbezoeken. We werken in totaal in 8 districten, drie in Takeo en 8 in Kampong Cham. Een district omvat een aantal gemeentes, te vergelijken met bijvoorbeeld de Achterhoek, Twente of Salland. Elk district heeft een supervisor, een leider die de vrijwilligers aanstuurt en begeleidt. Vandaag gaan we naar het district Tram Kak in de provincie Takeo. Omdat we met veel mensen zijn gaan we met een busje.

Als we daar arriveren zitten de vrijwilligers al klaar in het gemeentehuis, een open gebouw waar het lekker onderdoor waait. Want het is weer warm vandaag, zo'n 38 graden. De bedoeling van deze bezoeken is om de vrijwilligers te laten vertellen over hun werk, wat hun ervaringen zijn, de dingen waar ze tegen aan lopen en hun ideeën over hoe het volgens hen beter kan. Want zij zijn de experts op dit gebied, zij wonen in de dorpen waar ze werken en weten wat er speelt. Ze hebben goede contacten met communeleiders en dorpschoude.

Koy begint zoals gewoonlijk met het lezen van een psalm en bidt voor een goede bijeenkomst. Hij vertelt hoe belangrijk deze morgen kan zijn voor iedereen. Koy zegt: "Als je een spijker op straat ziet, dan lijkt dat een klein probleem. Als iemand er over heen rijdt met de auto en krijgt een lekke band, is dat vervelend, maar nog steeds geen groot probleem. Maar als in die auto een vrouw zit die moet bevallen, dan is het opeens een levensgroot probleem. Dus pak die spijker op, want je weet nooit wat je er mee kunt voorkomen."

Frits stelt een paar vragen aan de vrijwilligers. Er werken hier 15 vrijwilligers in 244 dorpen. Ze vertellen over hun werk en wat de grootste nood is in dit gebied: de schrijnende armoede van sommige gezinnen. Veel problemen hebben te maken met ziektes, dure medicijnen die vaak niet helpen. Maar ook drankmisbruik, drugs en gokverslavingen zijn een probleem.

Bertus en Jenny hebben thuis een aantal trainingen voorbereid. Het gaat over eerste hulp bij enkele problemen die zich hier vaak voor doen: verdrinking, verbranding, elektrocutie en verstikking.

Ze vertellen over wat je wel en niet moet doen in deze gevallen. En ze doen het ook voor met een

paar vrijwilligers. Wat doe je bijvoorbeeld als iemand bewusteloos uit het water wordt gehaald? En wat als iemand onder stroom staat?

Iedereen luistert aandachtig, want dit zijn situaties die hier heel vaak voorkomen.

Dr. Sun vraagt naar de ervaringen van de vrijwilligers en hoe ze dergelijke problemen oplossen.

Dr. Sun heeft een echte reanimatiepop geregeld, en Bertus laat zien hoe je een goede reanimatie doet. Daarna mogen een paar vrijwilligers het ook proberen. Dat is natuurlijk spannend! Maar ze vinden het allemaal interessant en kijken aandachtig toe. Er worden films en foto's gemaakt. Later tijdens dit werkbezoek zullen we alles nog eens herhalen met de hele groep vrijwilligers.

Na de trainingen eten we een snelle lunch: een bakje rijst met vlees. En dan gaan we nog een paar projecten bekijken. Een nieuw Spien huis, een arm gezin waarvoor het dorpshef een nieuw huis aanvraagt.

Arm gezin vraagt een nieuw huis

Nieuw Spien huis

En we worden uitgenodigd bij een groot project dat inmiddels is begonnen, maar waarvoor de boeren een groundbreaking ceremony, een officiële start van het project heeft georganiseerd. Er wordt een groot irrigatiekanaal gegraven van 2.528 meter, het is voor vier dorpen, en het zal heel veel rijstvelden bevoeien als het eenmaal klaar is en er genoeg water is.

We luisteren geduldig naar de traditionele toespraken met alle getallen er op en er aan. Zoveel gezinnen, zoveel mannen, zoveel vrouwen, hectares in het droge en hectares in het regenseizoen. Alles wat Spien hier in de afgelopen jaren heeft gedaan worden opgenoemd, tot in detail. Frits houdt het kort en maant de boeren aan om alvast ook te sparen voor het onderhoud dat over een paar jaar nodig zal zijn.

Dan lopen we met z'n allen in de brandende zon naar het kanaal om het te bekijken. De bodem is nog kurkdroog, moeilijk voor te stellen dat hier over een aantal maanden het water zal stromen. Het kanaal is ongeveer voor de helft gegraven, in de verte zien we de graafmachines druk bezig.

En dan is het tijd om naar Phnom Penh te gaan, het is nog een lange reis en we komen pas om half 8 daar aan. Mooi op tijd om Kees Louwerse van het vliegveld te halen. Hij is al twee dagen onderweg, is gestrand in Dubai en moest daar overnachten. Kees is gepensioneerd huisarts en gaat ons helpen met de trainingen voor de vrijwilligers.

Zaterdag 16 maart

We vertrekken al vroeg naar Kampong Siem, waar we vandaag de vrijwilligers gaan trainen. Het is in grote lijnen een herhaling van gisteren.

Eerst een gesprek met de vrijwilligers, wat vinden ze het moeilijkst en waar lopen ze tegen aan? Ook hier is de armoede het grootste probleem, lage opleiding, ziektes, geen werk.

We bemoedigen hen en vertellen hen hoeveel waardering we hebben voor hun werk. Hun werk is heel erg belangrijk, ook al lijkt dat vaak niet zo. Om mensen te laten weten dat er iemand is die naar hen omziet.

Kees is er nu ook bij en heeft ook een korte presentatie. Zijn belangrijkste boodschap bij een calamiteit is: Kijk eerst wat er is gebeurd! En handel pas daarna. Hij ondersteunt zijn verhaal met een paar foto's.

Na de lunch gaan we het veld in. Allereerst naar het huis van één van de vrijwilligsters. Haar man ligt op sterven. Hij heeft aids. En onlangs kreeg hij een herseninfarct. Sinds gisteravond kan hij niet meer praten en hij heeft verlamingsverschijnselen. Hij is niet bij kennis. Zijn zoon zit naast hem en houdt steeds zijn hand vast. De familie is al bezig met de voorbereidingen voor de begrafenis. Dat lijkt vreemd, maar het moet hier binnen een dag geregeld zijn. Een verdrietig bezoek en we voelen ons opgelaten om met z'n allen bij zo'n zieke man te staan. Maar ons wordt verzekerd dat we de familie en in het bijzonder de vrijwilligster bemoedigen met ons bezoek. Kees onderzoekt de man, maar kan niets doen. Een verdrietig bezoek.

We gaan over de nieuwe brug naar het eiland in de Mekong Rivier. Vroeger was dit eiland alleen te bereiken via een bamboebrug. Nu ligt er een vaste brug en hoeft er ook geen veerpont meer te varen.

We bezoeken hier ook weer arme gezinnen, de één nog armer dan de andere. Arme gezinnen met veel kinderen komen in aanmerking voor een nieuw huis.

We praten met de bewoners over hun situatie en hoe we hen op een goede manier kunnen helpen. Het is altijd weer moeilijk om afscheid te nemen en weg te gaan.

We blijven vannacht slapen in Kampong Cham, want morgen is het zondag en gaan we bij Koy naar de kerk.

Zondag 17 maart

We worden om kwart over acht opgehaald van ons hotel in Kampong Cham. We gaan naar de kerk in Prey Chhor, de kerk van Koy.

We zijn te vroeg, dat komt niet vaak voor, meestal zijn we te laat. We kunnen nu mooi even rond kijken. Op diverse plaatsen rondom de kerk wordt bijbelstudie gedaan, een groep vrouwen, een groep mannen, de jeugd en op het pleintje voor de kerk hebben de kinderen zondagsschool. Ze leren een liedje met gebaren, dat ze later in de kerk gaan zingen.

We beginnen met het zingen van een paar liederen, zoals 'Heilig, heilig, heilig' en het lied '10.000 redenen tot dankbaarheid'. Dit laatste lied zingen we zelfs twee keer.

Iedereen wordt welkom geheten, er zijn ook een paar mensen die hier voor de eerste keer zijn. En ook wij worden welkom geheten.

Dan is het de beurt aan de kinderen, ze klimmen op het podium en zingen een paar liedjes en maken daar allerlei gebaren bij. Het klinkt heel erg vrolijk.

De jeugd van de kerk is aan de beurt. Ook zij zingen een paar liederen.

En dan worden wij uitgenodigd voor een bijdrage aan de dienst. Jannie vertelt over haar ervaringen in de afgelopen week, hoe vriendelijk de mensen zijn en hoe ze onder de indruk is van alles wat ze heeft gezien. We zullen voor de Cambodjanen bidden, maar ze vraagt ook gebed voor de Nederlandse christenen. Er zijn veel verleidingen, met name voor de jongeren. Zo kunnen we met en voor elkaar bidden.

We zingen samen het lied 'Ik zal er zijn', eerst leggen we uit wat het lied betekent. Kia speelt mee met de piano.

Na de collecte komt de preek van Koy. Hij begint eerst te vertellen over de geschiedenis van de Cambodjaans Evangelische kerk (KEC). In 1923 kwam hier de eerste zendeling het evangelie brengen. Koy vertelt hoe hij zelf voor het eerst het evangelie hoorde via een radio uitzending van Trans World Radio. En nog weer later via zijn oom. Pas in 1987 werd hij christen.

De kerk in Prey Chhor begon met een paar gezinnen. Later breidde die uit. En uiteindelijk in 1996 kwam er een kerkgebouw. En de minister-president was aanwezig bij de opening!

Dan komt de preek. Die gaat over Jesaja 41:1-10. Hij heeft boven de preek gezet: 'Hoe groot is onze God!' We komen allemaal problemen tegen in ons leven. En soms zien we er als een berg tegenop. Maar we mogen weten dat onze problemen nooit groter zijn dan onze God. Hij zegt: wees niet bang. Ik ben groter dan jij, Ik kan je helpen!
Koy heeft het zelf heel vaak in zijn leven ervaren. Hij heeft meerdere keren de dood in de ogen gekeken. Als hij het moeilijk had zong hij zacht het lied: 'Nader mijn God, tot U'.

Dit lied zingen we ook na de preek. Het is bijna 12 uur als de dienst is afgelopen. We gaan naar het huis van Koy en daar wordt een heerlijke maaltijd geserveerd. Een paar vrouwen uit de kerk hebben samen met Somona, de vrouw van Koy, gekookt. Het is heerlijk.

Na het eten gaan we nog de Bijbelschool Elim bezoeken. Hier studeren in totaal 23 studenten, jongeren die overal vandaan komen en hier een tweejarige opleiding tot pastoraal werker volgen. Ze wonen in paalwoningen en moeten voor hun eigen onderhoud zorgen. Als ze klaar zijn met hun studie gaan ze weer terug naar hun eigen dorp om daar het evangelie door te geven.

Dan is het tijd om naar huis te gaan. Via de koffie bij Koy rijden we naar Phnom Penh waar we mooi op tijd aan komen.

Maaïke en Mieke gaan vannacht naar Thailand voor een paar weken vakantie. Jannie vliegt vanavond laat weer terug naar Nederland.

Het was een bijzondere week, met bijzondere gebeurtenissen. We voelen ons gezegend dat we zoveel mooie dingen hier mogen doen.

